

Премиерот задолжително да присуствува на седниците за пратенички прашања, да се зголеми времето на дискусија на пратениците, задолжително на дневниот ред на собраниските седници да има точка предложена од опозицијата, да се воведат општа расправа за законот, дури и тогаш кога тој се носи по скратена постапка, да се зголеми ефикасноста на собраниските комисиии... Ова се дел од барањата на опозиционите социјалдемократи, кои предлагаат измени на собранискиот Деловник.

Иако основна цел на новиот Деловник (донесен во јули 2008 г.) требаше да биде јакнење на самостојноста и ефикасноста на Собранието, овој Правилник не донесе никакви промени во зајакнувањето на законодавната власт, и во однесувањето на народните избраници. Напротив, Деловникот и натаму остана мета на меѓупартиски пресметки, а законодавниот дом продолжи да функционира во веќе познат стил на кавги меѓу власта и опозицијата. Како резултат на отсуството на парламентарната демократија и консензусот, Македонија остана без датум за преговори со Унијата. Затоа, пак, добивме критика од Европската комисија.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

Од изгласувањето на новиот собраниски Деловник минаа само шест месеци, но работите веќе се движат во насока на негова измена. Иако Собранието подолго време се обидуваше да донесе нови правила за функционирање на законодавниот дом уште

НОВИОТ СОБРАНИСКИ ДЕЛОВНИК НЕ ДОНЕСЕ ЕФИКАСЕН ЗАКОНОДАВЕН ДОМ

од времето кога со него раководеше експикерот Љупчо Јордановски, секој обид предизвикуваше само нова кавга меѓу власта и опозицијата. Караниците продолжија и во однос на новиот Правилник за работа на народните избраници, кој не ги исполни очекувањата на пратениците од опозицијата, без оглед

дом отсуствуваа демократијата и консензусот меѓу политичките субјекти. Македонија, наместо датум за преговори со Унијата, доби критика од Европската комисија. Нивните забелешки се однесуваа на носењето на законите по скратена постапка, за што претседателот на Собранието Вељаноски се извини и

"ОД ХРАМ НА ДЕМ ГЛАСАЧКА МАШИ

на тоа што тој беше резултат на повеќегодишно работење на домашни и на странски експерти, твининг-програми, а во неговата изработка учествуваа и домашни и меѓународни невладини организации.

Основна цел на новиот Деловник требаше да биде јакнењето на самостојноста и ефикасноста на Собранието, како и на Владата во процесот на донесувањето на законите, односно доследно остварување на уставната категорија која ја дефинира независноста и самостојноста на трите власти. Деловникот беше посочуван и како еден од критериумите за добивање датум за преговори со Европската унија.

Деловникот не донесе никаква промена во собраниската сала. Репликите и кавгите меѓу власта и опозицијата останаа како "задолжителна точка" на дневниот ред на секоја собраниска седница. Освен тоа, каков-таков, ретко кој го почитуваше. Во законодавниот

даде јавно ветување дека истото нема да се повтори.

ПОСТАПКА

Носењето закони по скратена постапка е и забелешката на социјалдемократите, која е наведена во нивниот предлог за измени и дополнувања на собранискиот Деловник. Социјалдемократите констатирале дека дури 99 отсто од законите во овој собраниски состав биле донесени по скратена постапка. Или, пак, како што сами велат, за таквите закони воопшто не била отворена дискусија, комисиите справале само по поднесените амандмани, но не и за самиот закон. Врз основа на ваквите констатации бараат да се воведат општа расправа за законот, дури и тогаш кога тој се носи по скратена постапка. Но, нивните противници, колегите од

ИЗНЕНАДЕНИ

Ваквиот потег на سدмовците ги изненадил пратениците на владејачката ВМРО-ДПМНЕ. Оттаму коментираат дека било некоректно тоа што социјалдемократите го доставиле предлогот, затоа што претходно се договориле заеднички да ги разгледаат одредбите и да донесат став каде да се интервенира.

"Доколку колегите од СДСМ го имаат доставено предлогот, мислам дека чекорот не е добар, затоа што се пуштаат измени на Деловникот без претходно да се договориме. Лично сум убедена дека требаше да се почека уште неколку месеци за да можеме да видиме како функционира тој и дали одредени слабости кои се појавија во овој период се резултат на новиот Деловник за работа или на тоа што не сме координирани внатре во Собранието така како што доликува и мислам дека не треба така да се истрчуваме", оцени Силвана Бонева, ВМРО-ДПМНЕ.

Без оглед кој кого изненадил во случајов, факт е дека СДСМ веќе подолго време заговара измени на собранискиот Деловник кој, патем речено, беше донесен (јули 2008 г.) без нивно присуство во законодавниот дом. Тогаш социјалдемократите го напуштија законодавниот дом во знак на протест поради притворањето на нивниот сегашен в.д. претседател Зоран Заев и поради, како што велеа, кршење на Деловникот, бидејќи Собранието носело закони предложени од техничка влада. Освен ВМРО-ДПМНЕ, за Деловникот гласаше и ДУИ. Власта го правдаше Деловникот со неопходноста од пофункционално Собрание, а опозицијата надвор од собраниската сала ваквите решенија донесени без консензус ги оцени како досега најгрубо "силување" на демократијата.

Но, дали навистина проблемот за нефункционирање на законодавниот дом треба да го бараме во Деловникот или во суетите на пратениците чии размислувања се менуваат во зависност од позицијата на која во моментот се наоѓаат? Одговорот на ова прашање секако треба да го бараме во самите народни избраници. Во изминатиот период тие не покажаа ниту најмала почит кон основните постулати на демократијата, секоја чест на исклучоците. Законодавниот дом личеше на сè само не на она што требаше да личи, на место каде се носат клучни закони и каде се одлучува за иднината на државата.

Затоа, пред да се пристапи кон било какви измени на собранискиот Правилник, ќе биде потребно пратениците да го изменат своето однесување, пред сè, да покажат достоинство кон институцијата која ја претставуваат не само во државата, туку и надвор од неа.

ИЗМЕНЕТЕ НА ДЕЛОВНИКОТ СЕ НЕОПХОДНИ ЗА ДА СЕ ВРАТИ УГЛЕДОТ НА СОБРАНИЕТО, ЦВЕТАНКА ИВАНОВА, СДСМ

ВМРО-ДПМНЕ се обидуваа да наметнат мислење дека законите кои се носеле по скратена постапка биле дел од пакетот мерки поврзани со економската криза, и закони кои претставувале усогласување со европското законодавство.

Со ваквото објаснување не се согласуваат пратениците на СДСМ, односно

се и ограничувањето на одговорите на премиерот и на министрите на пратеничките прашања на 10 минути, бидејќи тие се претвориле во нивна промоција. Да се озакони и практиката две прашања од опозицијата, едно од власта. Предлагаат и утврдениот список на пратеници кои треба да поставуваат пра-

ОКРАТИЈАТА ВО НА НА ВЛАДАТА"

посочуваат дека половина од предложените закони не биле поврзани со таа проблематика. Според нив, Собранието е претворено во сервис на Владата, наместо да биде сервис на граѓаните. Покрај забелешките за законите кои се носат по скратена постапка, СДСМ во измените на Деловникот бара: премиерот задолжително да присуствува на седниците за пратенички прашања, да се зголеми времето на дискусија на пратениците, задолжително на дневниот ред на собраниските седници да има точка предложена од опозицијата. Понатаму, укинување на одредбата во новиот Деловник со која најмалку 15 пратеници можат да бараат општа расправа што, според нив, е противуставно. Нивно барање е и доколку на седницата не е присутен координаторот на пратеничката група, наместо него да зборува еден од неговите заменици, што сега не е можно. Меѓу нивните барања

шања да биде обврзувачки за повторно да не се случи ситуацијата кога, поради тоа што пратеник од владејачката партија не излегол со своите прашања, како што вели Цветанка Иванова, координатор на СДСМ, се добило впечаток дека опозицијата немала интерес за поставување прашања.

"Ова - дополнува Иванова - е неопходно за да се врати угледот на Собранието кое ужива сè помал рејтинг меѓу граѓаните. Да се врати дебатата во Собранието, да се врати неговата уставна позиција. Од храм на демократија се претвори во инструмент и гласачка машина на Владата".

Таа очекува дебата со власта околу измените на собранискиот Правилник, и според неа владејачкото мнозинство ќе сфати дека Собранието има потреба од нов Деловник. Предлага и другите партии да дадат свои забелешки и заедно да ги оформат измените.